

W Senacie 31 stycznia 2017 r. dyskutowano o sołectwie w różnych aspektach zarówno prawnym, jak i społecznym. Uczestnicy spotkania wskazywali na potrzebę wzmocnienia statusu sołectwa i sołtysa, przedstawili też propozycje zmian ustawowych. **Konferencję „Kierunki zmian statusu prawnego sołectwa"**
zorganizowała Komisja Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej wspólnie z Krajowym Stowarzyszeniem Sołtysów.

Otwierając senackie spotkanie, marszałek Stanisław Karczewski podkreślił rolę sołtysa w lokalnym środowisku. Jak mówił, to właśnie sołtys bierze aktywny udział w budowaniu społeczeństwa obywatelskiego.

Prodziekan Wydziału Prawa, Administracji i Stosunków Międzynarodowych Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego Monika Augustyniak wskazała na inne oprócz funduszu sołeckiego formy partycypacji społecznej, z których może korzystać sołectwo. To: budżet partycypacyjny, inicjatywa uchwałodawcza, konsultacje społeczne czy rady seniorów. Zaproponowała wzmocnienie statusu sołectw poprzez zastosowanie rozwiązania przyjętego w wypadku dzielnic Warszawy. Chodzi o określenie w ustawie o samorządzie gminnym katalogu zadań sołectwa i przekazanie przez gminę środków na ich realizację. Kolejną możliwością może być obligatoryjne powoływanie sołectw, uzależnione na przykład od liczby mieszkańców.

W ocenie dyrektora Departamentu Administracji Publicznej w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji Grzegorza Ziomka cel ustawy o funduszu sołeckim, czyli aktywizacja mieszkańców wsi, w dużej mierze został osiągnięty. Obecnie prawie 70% gmin tworzy taki fundusz. W 2017 r. gminy przeznaczą na niego 445 mln zł, dopłaty z budżetu państwa na ten cel wyniosą zaś 130 mln zł.

O sołectwie jako ważnym elemencie samorządności mówił przewodniczący Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej senator Piotr Zientarski. Na społeczny potencjał sołectwa wskazał Piotr Matczak z Instytutu Socjologii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Jak mówił, polskie sołectwa są unikatową strukturą, która w innych krajach Europy już nie istnieje, a teraz próbuje się ją odbudować. Zwrócił uwagę, że sołectwa, zgodnie z obecną tendencją konsolidacji terytorialnej, będą się przekształcać. Należy zatem się zastanowić, w jaki sposób można je wzmocnić. Postulował uwzględnienie zróżnicowania regionalnego sołectw przy ewentualnych zmianach ich dotyczących.

Na potrzebę zmiany statusu sołectw, usytuowania sołtysów względem rady gminy wskazał prezes Krajowego Stowarzyszenia Sołtysów Ireneusz Niewiarowski.

Analizując status prawny sołectwa w kontekście podmiotowości prawnej gminy, dr Edyta Hadrowicz ze Szkoły Wyższej im. Pawła Włodkowica w Płockupostulowała upodmiotowienia sołectwa, które obecnie nie ma prawnej odrębności i nie dysponuje władztwem publicznym, poprzez kwalifikację tej jednostki organizacyjnej jako tzw. ułomnej osoby prawnej, tzn. przyznanie sołectwu zdolności prawnej w zakresie czynności dokonywanych z tytułu powierzonych mu składników mienia komunalnego.

Zdaniem Dawida Sześciły z Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego sołectwo powinno być samorządem „pierwszego kontaktu”, współzarządzać gminą. Jak mówił, udział sołectw w zarządzaniu gminą można zwiększyć poprzez obowiązkowe konsultacje sołeckie, obowiązek powołania przez radę gminy radnego – rzecznika sołeckiego lub komisji sołeckiej, interpelacje sołeckie i sołecką inicjatywę uchwałodawczą, sołecką inicjatywę lokalną. Odnośnie do funduszu sołeckiego Dawid Sześciło postulował premiowanie współpracy między sołectwami.

Redaktor naczelna „Gazety Sołeckiej” Joanna Iwanicka podjęła próbę odpowiedzi na pytania,

czym obecnie jest sołectwo i w czym ono pomaga gminie. „Tam, gdzie wójt i rada gminy nie mają świadomości, czym jest społeczeństwo obywatelskie, tam sołectwo jest atrapą, wydmuszką” – przekonywała. Omówiła także najczęstsze błędy statutów sołeckich, takie jak m.in.: jednakowe treści dla wszystkich sołectw w gminie, sprowadzenie zebrania wiejskiego i sołtysa do funkcji wnioskodawcy i opiniodawcy, brak określenia zadań przekazywanych przez gminę i środków na ich realizację. Podkreśliła też, że statuty często są uchwalane bez konsultacji społecznych. Redaktor Joanna Iwanicka zaproponowała uzupełnienie art. 35 ustawy o samorządzie gminnym o uregulowania dotyczące: zaskarżenia wyborów sołtysa, odwołania sołtysa i rady sołeckiej, przekazania sołectwu składników mienia gminnego do zarządzania, korzystania i czerpania dochodów. Jej zdaniem należy rozważyć wyposażenie sołectw w zdolność prawną w zakresie pewnych składników mienia gminnego na wzór zdolności prawnej stowarzyszeń.

Uczestnicy konferencji zapoznali się również z pakietem „Samorządne sołectwo – współdecydowanie o jakości życia i rozwoju”, przedstawionym przez posła Ryszarda Wi

Źródło: https://www.senat.gov.pl/aktualnosci/art,9410,konferencja-kierunki-zmian-statusu-prawnego-solectwa.html

Retransmisja z konferencji **"Kierunki zmian statusu prawnego sołectwa"** - 31.01.2017 r.cz. 1 i cz. 2 dostępna:
TUTAJ

PROGRAM

10.00 – Otwarcie konferencji
Marszałek Senatu RP
Andrzej Pająk, zastępca przewodniczącego
senackiej Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej

10.10 – *Fundusz sołecki jako wsparcie działalności sołectwa*
Grzegorz Ziomek, dyrektor Departamentu Administracji Publicznej
w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji

10.20 – *Podstawy prawne funkcjonowania sołectw*
dr Monika Augustyniak, prodziekan Wydziału Prawa, Administracji i Stosunków
Międzynarodowych Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego

10.40 – *Sołectwo jako ważny element samorządności*
prof. Anna Gołębiowska, prodziekan Wydziału Administracji
i Nauk Społecznych Politechniki Warszawskiej

10.55 – *Społeczny potencjał sołectwa*
dr Piotr Matczak, Instytut Socjologii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza
w Poznaniu, Instytut Środowiska Rolniczego i Leśnego PAN

11.10 – *Propozycje instytucjonalnego wzmocnienia sołectw*
dr Dawid Sześciło, Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego

11.35 – *Statuty sołectw a podstawy ustawowe i nadzór prawny*
Joanna Iwanicka, redaktor naczelna „Gazety sołeckiej"

11.40 – *Implikacje prawne wokół statusu sołectwa w kontekście podmiotowości prawnej gminy*
dr Edyta Hadrowicz, Szkoła Wyższa im. Pawła Włodkowica w Płocku

12.00 – Przerwa

12.20 – *Wadliwość postanowień statutów gmin podjętych na podstawie art. 51 ust 3 u.s.g. w świetle obowiązujących zasad wykonywania budżetu gminy*
dr Rafał Trykozko, Regionalna Izba Obrachunkowa w Białymstoku

12.35 – *Kategoryzacje sołectw*
Ireneusz Niewiarowski, prezes Krajowego Stowarzyszenia Sołtysów

12.50 – *Pakiet samorządne sołectwo – współdecydowanie o jakości życia i rozwoju*
Ryszard Wilczyński, poseł RP, Odnowa Wsi

13.00 – Dyskusja

14.00 – Podsumowanie i zakończenie konferencji

